

NŠAL 209, Društvo treznosti

0.1 t. m., 1 š.

V ljubljanski škofij je bilo skozi zgodovino več društev in družb, katerih glavni namen je bil protialkoholni boj oz. vzdržnost od alkohola. Škof Missia je leta 1887 duhovnikom dal navodila za ustanovitev **družbe treznosti v čast sv. Družine**, ki se je nato ustanovila v mnogih župnijah.

V letu 1905 je bilo ustanovljeno društvo **Abstinent**, ki je bilo leta 1912 razpuščeno, namesto njega pa ustanovljena **Sveta vojska**, protialkoholna zveza. Ta je delovala do leta 1939, ko je bilo razpuščeno namesto nje pa ustanovljena **Društvo treznosti**.

Leta 1927 je škof Jeglič v pastirskem pismu pisal o škodljivosti alkohola in naročil naj se v vsaki župniji ustanovijo družbe **Treznosti**, ki pa niso ravno zaživele, tako da je družba v letu 1936 prenehala delovati.

Gradivo je bilo do leta 2009 v zbirki društva in ustanove, nekaj pa tudi v zbirki zgodovinski zapiski. V letu 2009 je bilo predstavljeno v samostojen fond NŠAL 209.

Lit. Anton Mrkun: *Zgodovina protialkoholnega gibanja po vsem svetu, zlasti v Sloveniji; 1902–1927*, Ljubljana 1927.

Blaž Otrin

POPIS GRADIVA:

Š. 1

Družbe treznosti v čast sv. Družine

- Poročila župnijskih in dekanijskih uradov o ustanavljanju in delovanju družb; 1887–1894.

Sveta vojska

- Pravila; 1912, 1932.

Treznost, družba zoper pijančevanje.

- Pravila, 1927.
- »Pastirski list o treznosti in navodila«; v: *Ljubljanski škofijski list*; leto 1927. št. 3. 12. 3. 1927.
- Blagajniški dnevnik, 1927–1936.
- Sprejemnica družbe treznosti – prazni formularji.
- Poročila župnijskih uradov o ustanavljanju in delovanju družb; 1928, 1929.

Društvo treznosti

- Osnutek pravil.
- Zapisniki občnih zborov in sej odborov; 1939–1941.

Predavanja in članki

- V. Čadež: »Govor o treznosti« – tisk.
- »Ustanovimo ali poživimo družbo treznosti«, 1940 – tisk.

- »Boj zoper alkoholizem«, 34 str. rokopis.
- »Alkoholizem in žensko vprašanje«, 28 str. rokopis.
- Alkohol in vzgoja 19 str. rokopis.
- Ivan Podlesnik: »Naša organizacija« predaval na zboru društva Abstinents; 1906.
- J. E. Krek: »Alkohol in produktivni stanovi«, predavana o protialkoholnem shodu.

Revije:

- *Zlata doba*,;
 - letnik V, leto 1911 –vezan
 - letnik VII, leto 1913, št. 1–7.
 - Letnik VIII, leto 1914, št. 1, 2, 4, 5, 9, 10.
 - Letnik IX, leto 1915, 1–10.
 - Letnik X, leto 1916, 1–10.
 - Letnik XI, leto 1917, 10–12.
 - Letnik XII, leto 1918, 2–5, 9, 10.
- *Preporod*
 - Letnik III, leto 1924, št. 7–11.
 - Letnik IV, leto 1925, št. 1–5, 7–12
 - Letnik V, leto 1926, št. 1–4.
 - Letnik X, leto 1932, št. 3, 3a.